

MAGISTERSKI EGZAMIN DYPLOMOWY

Kierunek: Ekonomia

1. Dlaczego małe i płytkie rynki są nieefektywne?
2. Wzrost gospodarczy w ujęciu Solowa - Swana.
3. Scharakteryzuj racjonalne preferencje. Czy znasz przykłady preferencji, które nie są racjonalne?
4. Jakie możliwe są formy wypłaty emerytur? Proszę je scharakteryzować, określić związane z nimi koszty i charakterystykę ryzyka.
5. Stabilność stanu ustalonego (punktu stacjonarnego): definicja i charakteryzacja.
6. Użyteczność jako funkcja reprezentująca preferencje. Omów własności z odniesieniem do aksjomatów relacji preferencji.
7. Instytucjonalne uwarunkowania rozwoju.
8. Wzrost gospodarczy w modelu Ramseya - Cassa - Koopmansa.
9. Zadanie maksymalizacji użyteczności. Przedstaw strukturę zadania oraz własności jego rozwiązania.
10. Wymień różnice między finansowaniem podatkowym a finansowaniem składkowym systemu emerytalnego. Wady i zalety obu form finansowania w przeszłości i obecnie.
11. Typy stanów ustalonych dla układów liniowych na płaszczyźnie.
12. Pośrednia funkcja użyteczności – definicja i zastosowania.
13. Kapitał społeczny a warunki i efektywność gospodarowania.
14. Polityka fiskalna w modelu Ramseya - Cassa - Koopmansa.
15. Efekty substytucyjny i dochodowy zmiany ceny dobra. Zdefiniuj pojęcia w oparciu o równanie Słuckiego.
16. Co to jest dług ukryty? Co wiadomo o jego skali (jak ją określić)? Jak wpływa na sytuację gospodarki (krótki i długi horyzont)?
17. Jaką rolę odgrywają stan ustalony oraz ścieżka zrównoważonego wzrostu w modelowaniu dynamiki gospodarek?
18. Problem minimalizacji wydatków i popyt Hicksa.
19. Teoria kapitalizmu zależnego.
20. Modele endogenicznego wzrostu gospodarczego.
21. Skompensowana zmiana dochodu a prawo popytu.
22. Jakie efekty zewnętrzne mogą wiązać się z istnieniem systemu emerytalnego? Jakie w przypadku powszechnego, a jakie w przypadku dodatkowego. Jak różnią się one gdy system wykorzystuje rynki finansowe, a jak wtedy gdy nie?
23. Metody znajdowania maksimum lokalnego w problemach dynamicznych z czasem dyskretnym.
24. Wykorzystując model wyboru konsumenta porównaj działania efektów substytucyjnego i dochodowego w przypadku wzrostu ceny dobra normalnego i dobra Giffena.
25. Czynniki kulturowe a dynamika rozwojowa.
26. Porównanie modeli endogenicznego wzrostu z modelami egzogenicznymi.
27. Czym są preferencje ujawnione? Na jakich założeniach opiera się analiza mikroekonomiczna przy ich użyciu?
28. Od czego zależy stopa zastąpienia w powszechnym systemie emerytalnym? Czy i na ile można na nią wpływać?
29. Sformułowanie i zastosowania metody indukcji wstecznej w optymalizacji międzyokresowej.

30. Omów pojęcie zagregowanego popytu. Jakie założenia upraszczające są przyjmowane przy konstruowaniu popytu zagregowanego i jakie są ich konsekwencje?
31. Zmiana instytucjonalna. Mechanizmy odpowiedzialne za sztywność instytucji.
32. Modele nakładających się pokoleń i ich zastosowanie do analizy polityki makroekonomicznej.
33. Teoria użyteczności oczekiwanej von Neumanna-Morgersterna w wyborze konsumenta. Kluczowe aksjomaty i ich konsekwencje.
34. Wymień różnice między alokowaniem dochodu w cyklu życia (z celem emerytalnym) w ramach systemu obejmującego wszystkich na jednolitych zasadach (system powszechny) a programami dodatkowego oszczędzania dającymi swobodę wyboru.
35. Zasada optymalności Bellmana: definicja i zastosowania.
36. Miary awersji do ryzyka w ekonomicznym modelu wyboru konsumenta.
37. Defekty koordynacji a idea wielkiego pchnięcia (*Big Push*).
38. Determinanty inwestycji w teorii ekonomii – modele teoretyczne.
39. Paradoksy użyteczności oczekiwanej. Przedyskutuj je w kontekście aksjomatu niezależności.
40. Na czym polega neutralność systemu emerytalnego na poziomie makro?, a na czym neutralność na poziomie indywidualnym?
41. Zwartość zbiorów i ciągłość funkcji a istnienie rozwiązań problemów optymalizacyjnych.
42. Subiektywna użyteczność oczekiwana. Scharakteryzuj pojęcie i zastosowania.
43. Komplementarność warunków rozwojowych i idea najstabszego ogniwa a teoria pierścienia uszczelniającego (*O – Ring*).
44. Dług publiczny a poziom realnej produkcji w krótkim i długim okresie.
45. Czym różni się kontekst podejmowania decyzji w warunkach ryzyka od kontekstu podejmowania decyzji w warunkach niepewności? Jakie znasz teorie podejmowania decyzji w warunkach niepewności?
46. Podaj podstawowe różnice i podobieństwa między systemem wykorzystującym rynki finansowe i niewykorzystującym ich.
47. Dlaczego w modelach ekonomicznych z optymalizacją międzyokresową zwykle uwzględnia się czynnik dyskontujący?
48. Czym różni się teoria użyteczności oczekiwanej od teorii perspektywy w kontekście podejmowania decyzji w warunkach ryzyka?
49. Nierówności dochodowe a rozwój.
50. Makroekonomiczne konsekwencje nominalnych sztywności cen i płac.
51. Zdefiniuj funkcję kosztów i omów jej własności.
52. Podaj skutki: ekonomiczne, społeczne, budżetowe, inne zmiany poziomu wieku emerytalnego.
53. Metody rozwiązywania problemów optymalizacji międzyokresowej ze skończonym oraz nieskończonym horyzontem planowania.
54. *Path-dependence* – czyli wyjaśniająca rola historii w gospodarce.
55. Makroekonomiczne konsekwencje dynamicznej niespójności polityk makroekonomicznych.
56. Proszę podać i omówić uzasadnienie dla istnienia systemu emerytalnego obejmującego wszystkich na tych samych zasadach (systemu powszechnego).
57. Zmienne sterujące i zmienne stanu w modelach dynamicznej optymalizacji.
58. Miary poziomu rozwoju społecznego.
59. Modele popytu na pieniądź (*Money in the utility, Cash - in -advance*).
60. Pojęcie korzyści skali. Z czego wynikają rosnące, stałe lub malejące korzyści skali w produkcji przedsiębiorstwa?

61. Czym różni się stopa zwrotu w NDC (Non-financial defined contribution) od stopy zwrotu w FDC (Financial Defined Contribution)?
62. Wyjaśnij od czego zależy precyzja (wariancja) oszacowań estymatora MNK.
63. Zasada ludnościowa Malthusa.
64. Realne koszty dezinflacji według różnych szkół makroekonomicznych (monetarystów, nowa ekonomia klasyczna).
65. Czym jest dywidenda demograficzna? W jakich warunkach może być dodatnia?
66. Co to jest optimum Pareto? Podaj definicję i własności.
67. Wytlumacz problem endogeniczności zmiennych objaśniających. Podaj i wyjaśnij najczęstsze przyczyny endogeniczności oraz przedstaw konsekwencje.
68. Teoria ludnościowa Kremera.
69. Porównanie głównych tez nowej ekonomii klasycznej i nowej ekonomii keynesowskiej.
70. Alokacje Pareto optymalne a maksymalizacja społecznej funkcji celu. Omów zależności.
71. Wykorzystanie rynków finansowych w alokowaniu dochodu w cyklu życia (w systemie emerytalnym). Wady, zalety, efekty zewnętrzne, rozkład ryzyka, stopy zwrotu.
72. Wyjaśnij problem heteroskedastyczności składnika losowego. Podaj przyczyny i konsekwencje tego zjawiska.
73. Hipoteza konwergencji bezwarunkowej a hipoteza konwergencji warunkowej.
74. Porównanie teorii realnego cyklu koniunkturalnego z nowo keynesowskimi modelami fluktuacji.
75. Równowaga Walrasowska w gospodarce. Definicja i interpretacja.
76. Jak można mierzyć wysokość emerytury? Na czym polega różnica między różnymi sposobami mierzenia? Od czego zależy wysokość emerytury w każdym z ujęć i czy można na nią wpłynąć?
77. Wyjaśnij problem autokorelacji składnika losowego. Podaj przyczyny i konsekwencje tego zjawiska.
78. Teoria stadiów wzrostu gospodarczego Rostowa.
79. Teoria pieniężnego cyklu koniunkturalnego: skuteczność ekspansywnej polityki pieniężnej.
80. Scharakteryzuj równowagę Walrasowską przy użyciu warunków koniecznych (tzw. warunków pierwszego rzędu).
81. Przejście demograficzne i jego wpływ na funkcjonowanie systemów emerytalnych.
82. Wyjaśnij problem współliniowości zmiennych objaśniających. Podaj przyczyny i konsekwencje tego zjawiska.
83. Globalizacja a szanse i warunki rozwojowe obszarów zacofanych.
84. W oparciu o różne modele wyjaśnij mikroekonomiczne podstawy sztywności cen i płac.
85. Pierwsze twierdzenie ekonomii dobrobytu. Założenia i implikacje.
86. Omów własności estymatora MNK (metody najmniejszych kwadratów).
87. Środowiskowa krzywa Kuzneta.
88. Egzogeniczność i endogeniczność pieniądza w teorii ekonomii.
89. Drugie twierdzenie ekonomii dobrobytu. Założenia i implikacje.
90. Podaj i wytłumacz najczęstsze sposoby uwzględniania problemu heteroskedastyczności składnika losowego.
91. Cel gospodarowania w głównych teoriach ekonomicznych.
92. Konsumpcja w warunkach niepewności.
93. Omów warunki istnienia równowagi Walrasowskiej w gospodarce.
94. Podaj i wytłumacz najczęstsze sposoby uwzględniania problemu autokorelacji składnika losowego.
95. Protekcjonizm gospodarczy – dyskusja.

96. Model Mundella-Fleminga: polityka budżetowa i polityka pieniężna.
97. Wyjaśnij w jaki sposób testować empirycznie hipotezy ekonomiczne, zarówno proste, jak i złożone.
98. Zasoby naturalne i choroba holenderska.
99. Pułapka płynności: monetarna akomodacja ekspansji fiskalnej.
100. Omów założenia modelu logitowego oraz przedyskutuj w jakim sposób można interpretować parametry modelu logitowego.

Literatura:

1. R. Bartkowiak: *Ekonomia rozwoju*, PWE, Warszawa 2013;
2. M. Garbicz: *Problemy rozwoju i zacofania ekonomicznego*, Wolters Kluwers, Warszawa 2012;
3. Wickens M., *Microeconomic Theory. A Dynamic General Equilibrium Approach*. Princeton University Press, 2008;
4. Romer D. *Makroekonomia dla zaawansowanych*, PWN, Warszawa 2001;
5. Mas-Collel, A., Whinston, M., Green, J. (1995), *Microeconomic Theory*. Oxford University Press;
6. Kreps, D. (2013), *Microeconomic Foundations I: Choice and Competitive Markets*, Princeton University Press;
7. Laidler, D., Estrin, S. (1991), *Wstęp do mikroekonomii*, Gebethner;
8. Czarny, E., Nojszewska E. (2000), *Mikroekonomia*, PWE;
9. N. Barr, P. Diamond, *Reforming Pensions, Principles and Policy Choices*, Oxford University Press, 2008; D. Blake, *Pension Economics*, John Wiley&Sons, 2006;
10. D. Blake, 2006. *Pension Economics*. John Wiley&Sons;
11. M. Góra, 2003. *System Emerytalny*. PWE;
12. A.C. Chiang, *Podstawy ekonomii matematycznej*, PWE, 1994;
13. A.C. Chiang, *Elementy dynamicznej optymalizacji*, Elipsa, 2002;
14. G. Klima (2005), *Programowanie dynamiczne i modele rekursywne w ekonomii*. „Materiały i studia NBP”, zeszyt nr 201. Dostępne na http://www.nbp.pl/publikacje/materiały_i_studia/ms201.pdf;
15. K. Sydseater, P. Hammond, A. Seierstad, A. Strom, *Further mathematics for economic analysis*, Prentice Hall, 2008;
16. W. H. Fleming, R. W. Rishel, *Deterministic and stochastic optimal control*, Springer, 1975;
17. K. Waelde (2011), *Applied Intertemporal Optimization*, <http://ideas.repec.org/b/gla/glabks/econ1.html>
18. M. Gruszczyński, T. Kuszewski, M. Podgórska (red.), *Ekonometria i badania operacyjne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa;
19. Hall R. C., Griffiths W. E., Lim G. C., *Principles of Econometrics*, Wiley;
20. Pesaran M. H., *Time Series and Panel Data Econometrics*, Oxford University Press;
21. Wooldridge J. M., *Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data*, the MIT Press;
22. Wooldridge J. M., *Introductory Econometrics: A Modern Approach*, Cengage Learning.